

---

## Overvåking av luftkvalitet

---

### BOKOMTALER

---

I boken gjennomgås vesentlige aspekter ved overvåking av luftkvalitet. Det gis en grei innføring i hvordan et overvåkingssystem bør planlegges. Boken kan dermed kan være et nyttig redskap for forvaltningsinstanser som planlegger luftkvalitetsovervåking.

I kapittel 2 beskrives hensikten med en slik overvåking: Kvantifiseringen av hva befolkningsgrupper utsettes for, slik at man ut fra kjente risikosammenhenger kan beregne den helsemessige og eventuelt den økonomiske betydningen av luftforurensningen. Det legges vekt på at overvåkingen skal inneholde både målinger og beregninger for å kunne kvantifisere effekten. Forfatterne av dette kapitlet hevder at partikler i epidemiologien viser at det ikke finnes noen terskelverdi for effekter av svevestøv. Det finnes imidlertid ingen biologisk plausible holdepunkter for en slik påstand.

Kapittel 3 omhandler prinsipper for hvordan et overvåkingssystem bør planlegges og drives, og hvilke krav som bør stilles til data som innhentes. Det er videre beskrevet en del utstyr og anslag over kostnader. Forfatterne vier også stor oppmerksomhet til kvalitetskontrollen av overvåkingen og hvordan informasjonen gjøres offentlig tilgjengelig.

I kapittel 4 beskrives prinsipper for overvåking av enkelte luftforurensningskomponenter. Overvåking av karbonmonoksid, ozon, svoveldioksid, nitrogendioksid, svevestøv, benzen, PAH-er, bly og kadmium beskrives. De aller fleste komponenter er aktuelle også for norske forhold. Det fokuseres i dag på svevestøvforurensning, og det er ingen tvil om at PM<sub>10</sub> og eller PM<sub>2,5</sub> er viktige parametre for luftkvaliteten, men komponenter som f. eks. ozon kan ha effekter uavhengig av partikler og bør overvåkes også. PAH er spesielt nevnt i dette kapittel, og man fremhever et utvalg av disse komponenter. PAH-nivået måles i gassform og bundet til partikler. Det viser seg at nivåene av bundet og fritt PAH varierer med årstidene. Det er høyere nivåer av PAH-er i gassform om sommeren.

Til slutt et kapittel om rapportering av data og noen vedlegg om WHO-retningslinjer og spredningsberegninger.

Boken er et nyttig bidrag i vurderingen av luftkvalitetsovervåkingen.

---

Per E.Schwarze

ErikDybing

Avdeling for miljømedisin

Statens institutt for folkehelse

---

Publisert: 10. oktober 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 14. juli 2026.